

"PROLETAREC."

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.
IZHAJA VSAKI TOREK.

Latarek in izdajalec:

Jugoslovanska delavska tiskovna družba
v Chicago, III.

Naročnina: Za Ameriko \$1.50 za celo leto, \$1 za pol leta.

Oglas po dogovoru: Pri prenosu kritičnih
je zanje nevega nasvetili tudi STARU naslovno.

PROLETARIAN

Owned and published EVERY TUESDAY, by
South Slavic Workmen's Publishing Company,
Chicago, Ill.

JOHN OHLER, President;
JOHN PETRIČ, Secretary;
ANTON PREKER, Treasurer.

SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada
\$1.50 per year. Foreign countries
\$2 per year. \$1 for half-year.

ADVERTISING RATES ON AGREEMENT.

NASLOV (ADDRESS):

"PROLETAREC",
587 So. Center Ave., Chicago, Ill.

231

ZAKAJ SEM SOCIALIST?

Sem socialist, ker se zavedam svojega razrednega proletarskega stališča. Sem socialist, ker imam v sebi egoistično prirodno željo: poboljšati si svoje stališče. Sem socialist, ker vidim da moram svojo izobrazbo prodati kot blago, samo da morem z rodbino živeti. Sem pa eden izmed maledi Stivila izobraženih proletarcev, ki imajo pri prodajanju svoje izobrazbe to srečo, da niso sami s seboj v nasprotju, ki morejo govoriti v pisati kakor misijo, ki se, kratko rečeno, ne potrebujejo duševno prostiruti.

Sem socialist, ker zadržuje moja gospodarska odvisnost v kapitalistični družbi populn razvitej moje osebnosti; ker prepriča moje najlepše talente giniti; ker mi trani vrsti to, kar bi vrsti mogel, ki čemur se čutim v notranjosti svoji poklicanini; ker sem pod tem tlakom zelo često nesrečen; kajti vem, da more meni, proletaren, ki nima nikogar dela, delavno silo, edino socialistička družba dati k moji sreči potrebujejo duševno neodvisnost.

Sem socialist, ker se godi ogromni večni ljudstva prav tako kakor meni in ker ta zavest tvori čut lastne mi nezadovoljnosti se temnejšim. Videti hočem svoje sobrate veseliti se v zavedenju duševne svobode, potem se bom mogel še sam veseliti. Sem sebičen, nis drugega.

Sem socialist, ker mi današnja družba za nobenih okolnostej ne more dati čorostva za vstopno človeško življenje. Sem socialist ker ne vem, kakšni usodi korakam nasprti, če zbolim, če postanem nezmožen za delo, nezmožen za konkurenco na delavnem trgu. Sem socialist, ker vem, da se imam zahtevali le slučajnemu vgodnemu zapletku okoliščin za moj današnji položaj, ki me varuje bede in gmotnih nedostatkov, in da, če izgubim to službo, morem zopet okusiti proletarsko bedo v njenem najbolj kriješem temelju.

Sem socialist, ker mi pripravljal skrb za lastno bodočnost marikatero nemirno uro, mnogo vzemirjenja nočnega miru. Sem socialist, ker mi tako zapovedujejo moji gmotni zajimi. Sem socialist, ker vem, da se mnogi večina mojih sobratov, če tudi ne s tem samimi skrbmi sestanosti v prihodnosti kakor jaz, pa še z mnogo večjimi in hujšimi.

Sem socialist, ker misli na te skrbi mojih sobratov še večajo moje lastne skrbi, ker me vzemirjava v uživanju sedajnosti.

DELAVCI!

Denar ni zgubljen.

Kupite "stock" Jugoslovanske Delavske Tiskovne Družbe in postanite lastniki edinega slovenskega delavskega tednika v Ameriki. Delnica stane \$10. Plača se lahko v dveh obrokih po \$5. Pišite za pojasa.

Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba

587 So. Center Ave., Chicago, Ill.

pri jedi, pijači, v spanju, pri družbenih zabavah in veseljih. Sem socialist, ker mi prečesto, kadar se posadim k mizi, misli na one milijone sobratov, ki nimajo nicesar jesti, ali, ki nimajo nici posnega dejati v usta, odvzemajo veselje do jedi in mi ne dovolijo jesti s pravim površkom.

Sem socialist, ker mi često, ko zvečer ležem v mehko posteljo, podi spanje misel, da je brezstvilna ljudska bitja, mojih bratov in sester, ki nimajo, kam bi glavo položili, ki vedno prosijo za delo, kruh in prenočišče; prečesto morajo bliditi preganjani od naseljencev psov v raztrganih capah, v burji, dežju in snegu, od hude k hodi, od tovarne k tovarni, od mesta k mestu, iz ene dežele v drugo... Ta misel na te nezrečne sobrate vznemirja moje življenje in moj mir.

Sem socialist, ker ljubim svojo ženo in otroke, kajti ne vem, kakšna osoda jih čaka v ti kapitalistični družbi, ko me ne bo več, ali, ko bom brez posla vsled dolge bolezni ali česa drugega.

Sem socialist, ker da je na milijone soprogov in očetov v prav takih skrbih o osodo svojih dragih kakor sem jaz, in ker prav zato postaja ta teža, ki leži na meni, še težja. Sem socialist, ker vem, da nima prava zasluga v iznajmljivanju družbi vseh, ampak le zanimaloval Strelberstvo; da nosijo zvonce v umetnosti, vedi, slovstvu prav često prazne glave, in rezalnice; da so prodani politiki v mestnih in izbornih službah, medtem ko so ljudje mnogoobetajočih talentov, ki morejo v svoji stroki izvršiti mnogo dobrega, odganjani, zatačevani in morajo ohromiti ali pa v bedi poginuti.

Sem socialist, ker zadržuje moja gospodarska odvisnost v kapitalistični družbi populn razvitej moje osebnosti; ker prepriča moje najlepše talente giniti; ker mi trani vrsti to, kar bi vrsti mogel, ki čemur se čutim v notranjosti svoji poklicanini; ker sem pod tem tlakom zelo često nesrečen; kajti vem, da more meni, proletaren, ki nima nikogar dela, delavno silo, edino socialistička družba dati k moji sreči potrebujejo duševno neodvisnost.

Sem socialist, ker se godi v srednjem času s svojim narasčajočim razvojem vse javno življenje, umetnost, vede, pravništvo, politiko, knjižno in novinarstvo literaturo in postaja na ta način iz vretena kulture, katerim je nekdaj bil, njeni zavora.

Sem socialist, ker sem pozorno studiral socialno vprašanje, pa tako pridno, kakor sem le mogel, in ker sem potom svojega učenja in premišljanja prisel k temu neumetenju prepričanju, da more gori navečina gmočna in duševna beda posameznikov in celo mase odstranjena biti le v dstranitvi kapitalističkega prizvajjalnega sistema.

Sem socialist, ker ne morem biti, ker bi bil z oziroma na pravokotnem razredno zavest, na svoje skrušenosti in svoje poznanje bedna, nivredna kreatura, ako bi se z vso silo, kolikor je smam, ne trudil za razširitev socializma in s tem za gmočno in duševno osvoboditev svojih sobratov.

E. Liss.

W. T. MILLS — IZKLJUCENIZ SOCIALISTIČNE STRANKE.

Piše Ivan Šolar.

Čuškaške socialisti in rojake drugod po Ameriki, kateri so poznali Walter Thomas Millsa, bode gotovo zanimali slišati o velikih (!) zaslugah tega človeka, ki jih v enem letu nemornega (!!) delajo dosegel v Seattle, Wash. Mills, nazvan tudi "mali gigant" se je s takim veseljem in simpatijami lotil — ne dela za socializem! — socialistoma, da je "doideč" že v enem letu v Seattle in zdaj mora poskusiti svojo srečo kje druge.

V Seattle je prisel Mills mesece marca m. l. Imel je lepe (!) načrte in upaj je, da mu tu ne bo zmanjkalo dela čeprav slučajno pride kakšna kriza, in da bode "posocializirali" ne samo delave temveč tudi — kapitaliste. Prav njegovo delo je bilo, da je najevel "Socialist Tempel" na svojo roko kar za celo leto za nedeljsko večernja predavanja. To dvoranu so rabil seattlski socialisti že več let za seje, shode in predavanja; pri predavanju so se govorniki navadno menjali skoro vsako nedeljo. To je bil Millsov prvi samopošten nastop, kajti s tem je izpodrinil vse druge govornike iz tega prostora in zagotovil besedo le samemu sebi. Socialisti, svobodomislični in tudi največji radikalci se pa tudi naveličajo vedno poslušati samo enega govornika, pa naj bode ta "veliki" ali "mali gigant". In to se je pokazalo tudi pri Millsu. Ljudstvo, ki si želi vedno novih in dobril moči — in teh nam tudi ne manjka — je kmalu obračalo Millsu hrbit. Najeli smo drugo

dvorano, kjer je predaval voči govornikov. Dočim se je Millsovo slušateljstvo manjšalo vsak dan, rasla je udeležba vedno bolj v naši dvorani, skoro vsako nedeljo je bila napolnjena do zadnjega kotička. Ljudstvo je pokazalo, da na mara vsljivih voditeljev.

Ker so bili obiskovalci vedno redkejši in je bilo treba plačati najemnino od dvorane, takrat je spoznal Mills, da je prekratek — mož je štiri čevlje in štiri palec visok — z drobišem. Da zasluži nekaj tolarjev za "potreščine", sel je v British Columbijo agitirat med ondutne socialistike za kandidate, ktere je postavila lažnja "Labor Party". No, "gigant" je imel tudi pri tem delu smolu. Socialisti v Vancouveru so ga posadili na cesto.

Mimogrede naj omenim še nekaj, ki jasno dokazuje, kak junak je Mills. Meseca junija m. l. napovedala je znamenita Emma Goldman, da bode na svojem potovanju javno predaval tudi v Seattle. V casu, ko se je mudila Emma v anarhistični koloniji "Home" (Lake Bay, Wash.) naznajali so že seattlski dnevnik, — seveda po posredovanju Millsa — da bode on (Mills) javno debatirati z Goldmannovo na njenem shodu. Mills je hotel s tem pokazati, da je on edini representant socialistične stranke v Seattle in da edino oznamov posegati v socialistično vprašanja. Ms. Goldman je res prišla v Seattle in tri večine zaporedoma napolnila "Socialist Temple" s poslušalcem. Takoj prvi večer je Emma pred zaključkom svojega govorja pozvala vse one, kteri hčajo z njem debatirati. Poslušalci so molčali, kajti na njem govor o kriščenih zakonih in vladah se ni hotel nihče spomšati v polemiku. Moličari so se včakali, da se oglaši — Mills. Naš "gigant" bi bil gotovo postal doma, ko bi bil vedel, da ga bode ljudstvo javno pozivalo na njegovo obljubo. Ker se ni hotel oglašiti sam, pričeli so navzoči klecati na glas: Mills, Mills, kje je Mills? Jako nerad, a je vendar počasi vstal s sedeža in šel ves zamisljen na govorisko. Začel je organizirati hrvatske delavce v New Yorku v nekako "Amerikansko-balkansko asosijacijo" z namenom namenom prekrbeti dela (!) brezposlečecem. Dne 9. februarja je bil ustanoven shod delavcev, ki so se zasedli v New Yorku v nekako "Radniških straž" — Cenejšem, naznanjam, da izdelujemo raznovrstne

DOPISI.

POZOR SLOVENCI!

ZOPET VESELICA!

Pripravite se na veliko zabavo, kero priredi

SLOV. DEL. PEVSKI SBOR "OREL"

v nedeljo (1. marca) popoldne in zvečer

v maili dvorani g. Fr. Mladič, 587 So. Center Ave.

VSTOPNINA PROSTA.

Potrežba izvrsta. Za dobro zabavo gotovo preskibi "Orel".

K mnogobrojni udeležbi vati ODBOR.

NA VSPOREDU JE PETJE.

Na vsporedu je PETJE.

Potrežba izvrsta. Za dobro zabavo gotovo preskibi "Orel".

K mnogobrojni udeležbi vati ODBOR.

POZOR SLOVENCI!

Priporoča se Slovencem in Hrvatom o prilikah potovanja v staro domovino, ali skozi kogo sem vze — v prodaji parobrodnih listov po najnižji ceni.

Fr. Sakser Co.

109 Greenwich St., New York

PODRUŽNICA

6104 St Clair Ave. N. E. Cleveland, O.

Oficijelno zastopništvo vseh parobrodnih družb.

Priporoča se Slovencem in Hrvatom o prilikah potovanja v staro domovino, ali skozi kogo sem vze — v prodaji parobrodnih listov po najnižji ceni.

Zeleniške listke za vse kraje v Združ. državah in Evropi

Pošilja najceneje in najhitreje denar v staro domovino, bodisi zasebnim strankam, posojilnicam ali v kateroki svrhu.

Vsek slovenski potnik naj pa, da pride na stevilk.

109 GREENWICH STREET

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

in nikar drugam ter naj se prej dobro pripravi, da pride na stevilk.

Stranka.

Od gl. odbora Jugoslov. Soc. Zveze.

Glavni odbor Jugoslovanske Socialistične Zveze je na svoji redni seji dne 15. feb. 1908 sprejel sledečo resolucijo:

Jugoslovanska Socialistična Zveza pripozne še do danes samo dva jugoslovanska socialistična lista v Ameriki in sicer: "Proletarca" za Slovence in "Radničko Strazio" za Hrvate. Edino ta dva lista sta do danes faktočno v rokah slovenskega in hrvatskega proletarijata v Ameriki.

Vsled tega je dolžnost vsakega sodruga, da podpira in razširja ta lista kot branika delavskih pravic in svobode.

Frank Lisjak, John Petrič, pred.
tajnik.

Klubi na delo!

Socialističnim klubom, spadajočim k Jugoslovanski Soc. Zvezi, se pripomore, da v primerem času, recimo ob nedeljah, sklenijo javne shode, kamor naj povabijo rojake svoje naselbine. Na takih shodih naj bi se razpravljalo 1.) o gospodarski krizi in njenih posledicah ter o boju ameriških socialistov za brezposelne delavce.

Sodrug G. T. Fraenckel, tajnik socialistične stranke za Cook County v Chicago, je zadnji teden razpoladal na vse krajne klube posebne rdeče znamke, ktere se oddajajo sodrignom po 35c. Te znamke so posebni strankini asesment, s katerim se pokrijejo stroški vožnje delegatov za strekini kongres, ki se vrši v maju. Slovenski sodrugi dobijo te znamke pri tajniku Zvezde sodr. John Petriču.

Za pojasnila in pripomočke za take enake razprave naj se klubi obrnejo direktno na osrednji odbor Zvezde ali pa na uredništvo "Proletarca" v Chicago. Na dela sodrugi! Polje je bogato in plodno; škoda da bi zanemarili zlati čas.

John Petrič, gl. tajnik.

Klub štev. 10.

Nov slovenski socialistični klub so ustanovili zavedni delavci v Aurora, Ill. Klub ima osem članov. Predsednikom je izvoljen sodr. Louis Rudman, finančnim in korespondenčnim tajnikom pa sodr. Frank Praprotnik. Redne mesecne seje se bodoče vršile vsako tretjo nedeljo v prostorih sodr. Jožeta Koleme 586 N. Broadway st. Jugoslovanska Socialistična Zveza je sprejela novi klub pod svoje okrilje kot štev. 10.

Ziveli zavedeni sodrugi!

Zenski socialistični klub

"Proletarka". Sodruginje pri novoustanovljenem socialističnem klubu "Proletarka" so na svoji drugi seji dne 23. t. m. izvolile sledeči stalni odbor:

Berta Prešern, predsednica; Mary Grilee, tajnica-blagaj.; Angela Horvat, zapisnikarica; Agnes Grilee, organizatorica. Nadzornice:

Ana Križanič, Uršula Košnik, Mary Jesih.

Redne seje so vrse vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu ob 2. ur. popoldne v prostorih sodr. Mladica, 587 So. Center Ave.

Sodruginje so se tudi odzvala povabilu socialističnega kluba štev. 1, da se vdeleže skupine spominske slavnosti petindvajsetletnici Karl Marksove smrti in pariske Komune, ki bude 14. marca.

Na novo je pristopilo 10 sodrungi, tako da sedaj šteje klub "Proletarka" 20 članje.

Daily Socialist o našem delu. "Chicago Daily Socialist" angleški socialistični dnevnik, piše zadnji četrtek o socialističnem gibanju med ameriškimi Slovenci sledete:

"Slovenci na delu. — Socialistično gibanje se rapidno širi v vseh jezikih. Slovenci se organizirajo rapidno in njih organizacijske raste. En najznamenitejši pojavor njih organizacije je slovenski ženski socialistični klub, ki se je ustavil 16. feb. z desetimi članicami. Nahaja se v 10. vardi in ujegove začasne uradnine se: Mrs. Berta Prešern, predsednica; Mrs. Mary Grilee, tajnica. Klub se imenuje "Proletarka."

Da socializem tako raste med Slovenci, pripomogel je k temu največ njih tedenski: ("Daily Socialist") piše po pomoti mesecni list "Proletare". Slovenci imajo osem socialističnih klubov po raznih krajih Amerike."

Razne vesti iz stran. — Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Iz letnega poročila za 1907 glavnega tajnika ameriške socialistične stranke, sodr. Barnesa, posnemamo, da so člani stranke v minoličem letu skupno vločali \$17,763.45 članarine. Knjig in brošur za propagand, je spečana stranka za \$11,441.06. Skupni

Agitatoričen del.

strankini dohodki v 1. 1907 znašajo \$34,216.40; stroški \$32,650.93. Poročanje 1. jan. 1908 je bilo \$5.547. Stranka je organizirana v štiridesetih državah in tektorjih in ima nad 2000 krajinskih klubov, ki tvorijo okrog 4000 članov.

Socialisti v Kenmore, novokorporiranem mestu blizu Akrona, O., so postali tako močni, da sta se proti njim združili republikanska in demokratska stranka v novo "Citizen's Party" za bližajoče se mestne volitve.

Robert Buech, socialistični alderman v Milwaukee, Wis., se je izjavil na svojem obisku v Chicago, da milwaukeeški socialisti imajo lepo priliko zmagati v spomladanskih mestnih volitvah in izvoliti svojega mayorja.

Socialisti v Erie, Pa., so pri mestnih volitvah zadnji torki dobili 896 glasov. Lansko leto so imeli 500 glasov, torki so v enem letu napredovali za 396 glasov.

Socialistična stranka v Zedinjenih državah je po svojem mednarodnem tajniku, sodr. Morris Hillquitu v New Yorku, poslala na mednarodni osrednji biro v Bruselj natančno poročilo o sedanji gospodarski krizi v Ameriki in njenih posledicah ter o boju ameriških socialistov za brezposelne delavce.

Sodrug G. T. Fraenckel, tajnik socialistične stranke za Cook County v Chicago, je zadnji teden razpoladal na vse krajne klube posebne rdeče znamke, ktere se oddajajo sodrignom po 35c. Te znamke so posebni strankini asesment, s katerim se pokrijejo stroški vožnje delegatov za strekini kongres, ki se vrši v maju. Slovenski sodrugi dobijo te znamke pri tajniku Zvezde sodr. John Petriču.

Sodr. Frank Cuderman, Oregon City, Oreg., poslja dve celotni letni naročni in 25c listu v podporo s pristavkom, "ker so hombe dobro eksplodirale."

Sodr. Frank Hitti dobro orje ledino med slovenskimi rudarji v Minnesota. Minoli teden je zopet poslal naročnino za deset novih naročnikov. Da, da, Minnesota se giblje.

Sodrug Štefan Zubric v Co-nemangu, Pa., poslja celotne naročnino za dva nova in štiri stare naročalke.

Sodrug John Kravanja, tajnik slov. socialističnega kluba št. 2, Glencoe, O., poslja \$1.80 listu v podporo.

Rudarji bežijo iz Alaski.

Na stotine alaskih rudarjev beži iz ondolnih zlatih poljan vsled strašne zime, ki je tam zavladala.

Stanje v Kenoshi, Wis.

V Kenoshi, Wis., je ena tretjina delavske ljudstva brez dela. Kenosha Bras ilovarna je odslovela 100 mož. The Simons Bed Co. je odpustila veliko število delavcev, a jih se vedno odpušča. Ostali, ki še delajo, imajo plačo znižano od 10 do 20 odstotkov.

Mnogo brezposelnih delavcev je prisiljenih trhati na vrata dobrotnih hiš.

KAPITALISTIČNI UMORI.

V rudniku Glebe, v mestu Washington, nedaleč od Newcastle na Angleškem, je 21. t. m. nastala eksplozija. Rezultat: štirinajst rudarjev je mrtvih.

— V shaftu premogokopa Lehigh & Wilkes-Barre, v Pensilvaniji, se je 21. t. m. vrgal led in padel na vspenjačo, v kateroj se je peljal deset premogarjev na delo. Rezultat: dva premogarja sta bila ubita na mestu, a trije smrtno ranjeni.

ANGLEŠKA KNEGINJA INHICI AMERIŠKEGA MILIJONARJA STOPILA V SOCIALISTICO NO STRANKO.

Iz Londona poročajo, da je kneginja Manchester zelo zanimala za socializem. Da, kneginjo so tako navdušile socialistične ideje, da jih je poskusila deloma uresničiti. Ze pred enim letom je ustanovila tvornico za čipke na svojem posestvu, v Connemari na Irskem, kjer je vspodila večjo število irskih delavcev in delavk. Delo v tvornici je popolnoma kolektivno; na izdelkih ne sme biti nobenega profita; delavci in delavke dobijo v mezdì polno vrednost izdelanega produkta.

Angleškim "visnjim" krogom je znano že delj časa, da se kneginja Manchester zelo zanimala za socializem. Da, kneginjo so tako navdušile socialistične ideje, da jih je poskusila deloma uresničiti. Ze pred enim letom je ustanovila tvornico za čipke na svojem posestvu, v Connemari na Irskem, kjer je vspodila večjo število irskih delavcev in delavk. Delo v tvornici je popolnoma kolektivno; na izdelkih ne sme biti nobenega profita; delavci in delavke dobijo v mezdì polno vrednost izdelanega produkta.

Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Iz letnega poročila za 1907 glavnega tajnika ameriške socialistične stranke, sodr. Barnesa, posnemamo, da so člani stranke v minoličem letu skupno vločali \$17,763.45 članarine. Knjig in brošur za propagand, je spečena stranka za \$11,441.06. Skupni

Vsek zaveden delavec mora biti socialist!

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Iz letnega poročila za 1907 glavnega tajnika ameriške socialistične stranke, sodr. Barnesa, posnemamo, da so člani stranke v minoličem letu skupno vločali \$17,763.45 članarine. Knjig in brošur za propagand, je spečena stranka za \$11,441.06. Skupni

Vsek zaveden delavec mora biti socialist!

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The Daily Call".

— Nov angleški socialistični dnevnički prineže izhajat. L. maj. v New Yorku. List se imenoval "The

NIHILIST.

Povest iz ruske revolucije.

Spisal V. T. J. Zavorič Feodorov.

(Nadaljevanje.)

Bobrikov začne govoriti in reče, da so zastopniki hujškali narod proti največji vlasti, da niso priznali nikdar vrhovne vlasti carja, in da so se protivili njegovim naredbam. Kar so delali, delali so dobro vedoč, zato je njih pregrehe tem težja in on zahteva, da se kaznujejo s smrto, sklicevajo se na zakon Katarine II., ki se glasi:

Vsek upor proti vladu v času negle sodbe, neposlušnost oblasti, ki vladu v imenu krone, in nepriznavanje Ruske vrhovne oblasti, kaznjuje se s smrtjo!

Streslo je vse, ki so poslušali Bobrikov govor, ki je v imenu zakona zahteval smrt. Sodba se je začela. Sio je do skrajnosti.

Zavijali so izpovedi prič, naglaševali so, da je Finska ruska gubernija, da ni državna enota, da ni finskega naroda, da so se Finči dvignili malo takrat, ko je bila država zapletena v vojsko, da so tako zadržali dvojno hudo delstvo, za kar je Bobrikov zahteval najstrožje kazni.

Oboženici so se branili.

Goveril so dolgo, junaško in pobijali Bobrikovo obožavo; dokazovali so sodnikom, da so verni podaniki carja, da jo z vsemi močmi delati za korist domovine, da se ne čutijo krimiv, ker je guvernerjeva nasilnost provzročila omi krvavi prizor v dvorani gubernijske palace. Zahtevali niso milosti, zahtevali so samo pravne sodbe, da se sodi po zakonih in vso nadto so pa polagali v vrhovnega sodnika.

A on!

Zmjejanov pa je poklical k sebi guvernerja Bobrikova in se dolgo žnjim posvetoval gledje obsođe. Ta mu je svetoval, da naj prasa v Petrogradu za svet, in naj razloži tok razprave. Zmjejanov brzojavlji Plevetu, kaj naj stori, a skoro dobi brzojav, ki je obsegalo samo besedo: Smrt.

Raz uvišeni sodniški forum, odkoder je narod prizakoval pravice in besede sloboda, pričeli so brati krievce in dokazave toženih. Vsi so bili kriivi hujškanja, ker so delali proti vladu in državi. Radi tega je sodni dvor obsođil vseh osemdeset poslancev na smrt. Smrtna groza in žalost je zavladala po vsi Finski, dok Finčev je odmeval po vsi Evropi, a ta se ni gamil, da reši nedolžne ljudi, ki jih je hotel Bobrikov amelijahujo odpeljati na moršček.

Kri, ki se prelje na moršček, ne briga nje, a ona nima pravice, da se mošči v notranje Ruske zadeve. Kar dela ona v svoji hiši, ne briga sosed, ki je vesel glede, kako se podira njena hiša in se veseli triuma zmagajoče krievce. Da, ti Evropa, ti si vasi samo odme velikih zahtev, a tvoje prsi polni vzdih nešrečnih. Ti si čula žvenket verig turške nešrečnosti, ki je v nji zdihovalo nešrečno ljudstvo, a bila si gluba in se smejala njegovim ranam!

A danes, ko je to ljudstvo raz sebe streslo verige in vskliknilo: "Sloboda", si se ti dvignila in se jezila, da se sramoti tvoja posestva Turčija.

Uniči, pogazi, kar je proti tvoji volji, to ti je največje veselje, samo pazi, da ne pride nekdaj dan, ko boš ti sama zaklicala:

"Gorje, Na pomoč!" — — —

Mirno se si deli obsojene roke in odpeljali so jih v jen, da se pripravijo na smrt, ki bodo šli v njih dvignjene glave, ponosno, kakor se spodobi prvoribotirjev teptanega naroda. Bobrikov in Zmjejanov sta bila v vedeni brzjavni zvezzi s Petrogradom.

Plevje jima je čestital, a Muravjev je protestiral proti ti nežlovečnosti in znajeval z glavo, ker je slutil, da je bila ta obsooba izreceno pod Plevjevim upivom! A tudi car je bil nasproten, da se usmrtri osemdeset najoddilejnijih prvoribotirjev nešrečnega naroda. Zastonj je bilo Plevjevo dokazovanje, da je treba izvršiti obsođbo, sicer izbruhne prevariti tudi v ostali državi, ker nihilisti delujejo, da nastane revolucija, in ta tudi nastane, ako se ne pokaže, kako se kaznujejo uporniki. Muravjev pa je dokazoval carju, da tako postopanje vodi v nešrečo. Revolucija bo nastala, aki se usmrtili finski poslanci. Dva dneva in dve noči je trajala borba med Plevjem in Muravjevom. Neprestano so se vrstili brzjavji med Helingsforšom in Petrogradom. Pleva se je počasi umaknil Muravjevu, ki je pridobil na svojo stran vladno stranko in deloma je tudi zmagal.

Posemecno je bil pomoličen in izpuščen iz zapora zastopnik za zastopnikom, a narod je vsakega

navdušeno pozdravljal. Vedeli so dobro, kaj je to, prti iz roke Plevje in Bobrikova! Osi, ki se ju je rešil, bil je takoreč na novo rojen.

Osemnadeset narodnih zastopnikov so izpustili iz ječe, ker je car podpisal pomoličenje. V ječi sta bila samo še dva. Oče in sin.

Bila sta zaprta sivi narodni borilice Grusov in njegov mladi sin Aleksander, dika in ponos Finev Težko je pričakovana Finska, da se odprva vrata ječe, da stopita v svobodo največja sinova nesrečnega in stiskanega naroda. A vrata se niso odprala. Pleva je energično zahteval, da naj se usmritia Grušov in sin, ker sicer bi značilo to ubiti avtoritet sodišča.

Sedaj pa se je zastonj boril Muravjev dokazuje, da avtoritev sudišča ne pade, ker je vladarji mogče, da pokloni življeno obsojenemu; to dokazuje samo vladarjev velikodusje in njegov ugled raste med ljudimi.

Na Muravjevo začudenje je čabil Pleva sedaj vse ministre na svojo stran, ker je rekel, da se lahko zgodi vsem tako kot Sipagin, ako se ne zatre gibanje nihilizma. Rekel je, da pridejo sicer zopet na dnevnici red bombe. Na ruskem dvoru se ne sme izreči beseda bomba, ker tu vlad je mnogo, mnogo zavednih slavnih po drugih kolonijah v Ameriki. Chikaška sodržinje so jim pokazale pot.

In tem v prvi vrsti je namenjen prostor v "Proletarju". Sodržinje čitajte! Čitajte svoj list in razmisljajte o tem, kaj čitate. S tem čitivom bodete prisilni do spoznanja, da je današnji državni red krivčen, da je današnja moralna hinavščina in da je današnja verska vzgoja mladine, vzgoja poneumnevanja, hlapčevanja in sužnosti. Obenem tudi želi "Proletarja", da vsaka zavetna sodržinje javno izraža svoje misli in želje. Vsak primeren spis in dopis bo imel prostor na tem mestu v "Proletarju".

Torej na delo, sodržinje! Začetek je storjen.

SOCIALIZEM IN ŽENA.

Pod zgornjim naslovom je v "Proletarju" odslej določen stalni prostor, posvečen interesom slovenskih žen in deklet v Ameriki. Priobčevali bodo na tem mestu kratke politične in pončne članke, štice, razne novosti iz polja politično in gospodarsko organiziranih delavk in spletih gradivo, ki bodo zanimalo vsako Slovensko, katera se hoče sezmati z novim svetovnim nazorom: socializmom.

To je potrebno. Slovenske žene in dekleta so se začele zavedati, da tudi one spadajo v proletarski razred, v katerem se borijo njih možje oziroma bratje in očetje proti tiranskemu kapitalizmu. Zavetajo se, da so tudi one dolžne vstopiti v to bojno vrsto in pomagati v vresničenju socialistizma, ki pomenja enako politično in gospodarsko svobodo za ženo kot za moža. V Chicago imajo danes ženski socialistični klub "Proletarka". Kolike važnosti in pomena je ta klub za slovensko ženstvo v Ameriki, to se bo kmalu pokazalo; ne samo to, da boda prva politična organizacija slovenskih žen in deklet za ženo določena za to, da življenu skupaj živeta, zato se morata tudi od najmlajših mladencev skupaj vzgajati, in enakost življenu ja mora naučiti enako živeti, učiti in delovati. Socializem smatra žene za važne socialistične činitelje, za sodelavce, katerih usoda je enako težko delo in katereh cilj je zato popolnoma isti, namreč izigrati se iz zadušljivih in z ljudi nedostojnih razmer in doseči s skupnim bojem više socialistične.

Kapitalizem in delo v tovarnah sta pravila ženo ob zdravje, ob lepoto, ob naravno barvo na obrazu — vrgla sta jo v bolezni, v bolovanju in onemoglost. Ročne delavke so postale pripravno izdelovalno orodje, in telesna deformacija je postala šele pogoj za zmožnost izdelovanja. V tovarni je malo ženskih teles popolnoma dozorelo. Vzrok potlačenje žene je v gospodarski neenakosti. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev. Resitev ženskega vprašanja nastane enega dne, ko bodo privatno lastništvo opravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zavetuje ženskega vprašanja, je današnja ženska družba za ženske druževnice in ženske druževnice. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačevalcev.